

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIIK GEBIED!

JAARVERSLAG 2023

Stedelijk Gebied Eindhoven

STEDELIJK GEBIED!

VOORWOORD

Het jaar 2023 stond voor onze samenwerking in het teken van nieuwe afspraken. Zo is afgelopen voorjaar onze nieuwe Samenwerkingsagenda SGE vastgesteld door negen gemeenteraden. Met deze vaststelling werd ook het proces afgerond waarbij raadsleden hun suggesties en wijzigingsvoorstellen konden inbrengen. Het convenant waarop onze samenwerking is gebaseerd hebben we afgelopen jaar ook geactualiseerd. Daarmee hebben we heldere en concrete afspraken gemaakt over hoe we onze gezamenlijke ambities realiseren.

Deze ambities vertalen we ieder jaar in een Jaarprogramma. Via kwartaalberichten informeren we de betrokken gemeenteraden over de voortgang hierop. Deze kwartaalberichten vindt u in de bijlage van dit jaarverslag. Dit jaarverslag is dan ook vooral bedoeld als totaaloverzicht voor betrokken bestuurders en raadsleden. Wat hebben we afgesproken en wat hebben we daarvan gerealiseerd? Ook tijdens de druk bezochte regioconferentie van oktober bent u hierin meegenomen.

Als Bestuurlijk Platform zijn we tevreden over wat er afgelopen jaar is bereikt. Zo werd bijvoorbeeld het contract getekend voor de 1000e WoonST-woning (gestandaardiseerde sociale huurwoning). GLOW kreeg voor het eerst een regionale uitstraling dankzij samenwerking vanuit ons thema Voorzieningen en Evenementen. Het thema Ruimte werkte aan de monitoring van het Verstedelijkingsakkoord en bij het thema Economie stond de Programmering Bedrijventerreinen centraal. Deze programmering maken we voor het eerst echt samen met de andere subregio's binnen de MRE-regio.

De samenwerking binnen de MRE-regio is afgelopen jaar geïntensiveerd; ook op thema's waarbij voorheen alleen op SGE-niveau werd samengewerkt. Het maken van goede afspraken over hoe we onze samenwerking effectief en efficiënt regelen op het juiste samenwerkingsniveau is onze uitdaging voor 2024. Ik hoop u volgend jaar een jaarverslag voor te leggen waarin u kunt zien dat dit mooie resultaten oplevert!

Jos van Bree

Voorzitter Bestuurlijk Platform
Stedelijk Gebied Eindhoven.

Ook namens de andere leden van het Bestuurlijk Platform

Hans Ubachs

Maes van Lanschot

Martijn de Kort

Madeleine van Toorenborg

Judith Keijzers

Suzanne Otters

Marcel Delhez

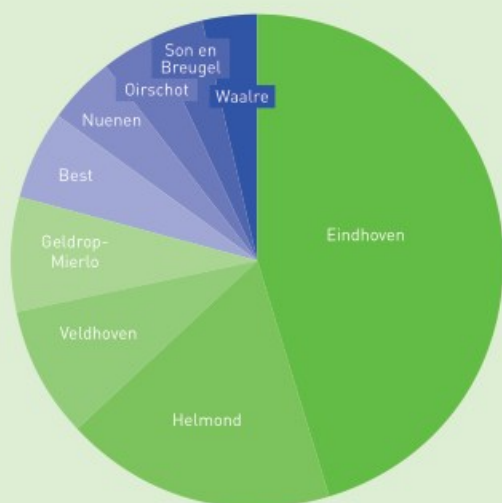

Marcel Oosterveer

STEDELIJK GEBIED!

2023 IN BEELD

Bevolkingsomvang Stedelijk Gebied Eindhoven*

Eindhoven	243 730
Helmond	94 898
Veldhoven	46 417
Geldrop-Mierlo	40 441
Best	30 897
Nuenen	24 015
Oirschot	19 217
Son en Breugel	18 010
Waalre	17 980
Totaal:	535 605

Totaal SGE 2022 =
526 651
Groei SGE in 2023:
8.954

Er zijn in 2023 **3.089 woningen** opgeleverd

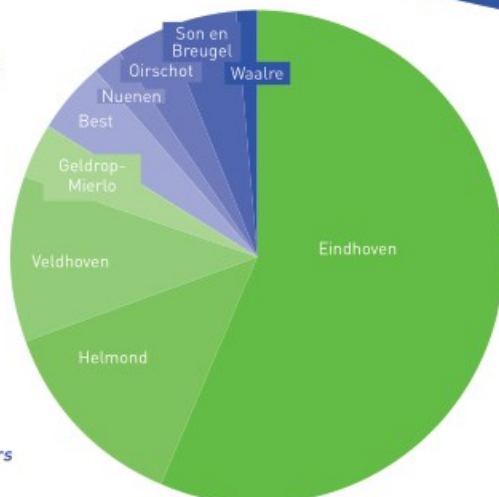
waarvan **769 sociale huurwoningen**

In 2023 hebben **746 inwoners urgente aanvraag**. Hiervan zijn er 395 toegekend, 351 afgewezen en nog 74 in behandeling.

Banen in het Stedelijk Gebied Eindhoven**

Totaal SGE 2022 =
336.300
Groei SGE in 2023:
13.800

Eindhoven	198 000
Helmond	45 500
Veldhoven	37 900
Geldrop-Mierlo	12 900
Best	16 300
Nuenen	7 000
Oirschot	11 700
Son en Breugel	16 000
Waalre	4 800
Totaal:	350 100

* Bron: CBS inwonersaantal per 1-1-2023

** Bron: CBS, banen van werknemers in december 2022

ECONOMIE

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2023?

■ A. Regionaal programmeren

- 1. Herijking Regionale programmering werklocaties
- 2. Kwaliteitsverbetering bedrijventerreinen
- 3. Onderzoek HTSM sector
- 4. Actualiseren regionale detailhandelsvisie

■ B. Advisering bij huisvestingsvraagstukken

- 1. Continueren reguliere activiteiten 9voor1
- 2. Continuering RACD
- 3. Maken van de vastgoedmonitor Bedrijfshuisvesting

■ C. Regionaal ontwikkelen

- 1. Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
- 2. GREX
- 3. Samenwerking met partners
- 4. Monitor huisvesting arbeidsmigranten

Toelichting

Afgelopen jaar lag de prioriteit van het thema Economie bij de programmering voor werklocaties. De eerste stap daarin was een gezamenlijke visie werklocaties binnen de MRE-regio. De economische groei in de regio en de krapte op de markt voor bedrijventerreinen vragen een andere aanpak dan voorheen. Daardoor vergt de programmering meer tijd dan verwacht. De verwachting is dat de programmering voor de zomer van 2024 wordt afgerond en daarna aan de raden ter vaststelling wordt voorgelegd. In de visie en de programmering is nadrukkelijk een rol weggelegd voor bestaande bedrijventerreinen. De aanpak hiervan volgt na vaststelling van de programmering.

Veel (reguliere) werkzaamheden binnen het thema Economie zijn volgens afspraak uitgevoerd. Zo heeft 9voor1 ruim 100 aanvragen van bedrijven behandeld. Ongeveer 3/4 van deze bedrijven kwam uit de eigen regio. De grootste categorie aanvragen (1/3) van de bedrijven is om zoek naar ruimte voor productie. Verder is het onderzoek naar de HTSM sector afgerond en is de regionale detailhandelsvisie in zeven gemeenten vastgesteld. Behandeling van deze visie in Geldrop-Mierlo en Oirschot volgt begin 2024.

Uit de monitor huisvesting arbeidsmigranten is gebleken dat deze huisvesting (ver) achterblijft bij de vraag. Het belang van deze werknemers voor onze economie is groot en dat vraagt om een integrale aanpak. Daarmee gaan we komend jaar aan de slag.

In 2023 hebben we onze regionale detailhandelsvisie geactualiseerd ↗

WONEN

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2023?

- **A. Uitvoering geven aan 'Visie op Wonen & Woondeal'**
 - 1. Woondeal 2023 sluiten
 - 2. Versnellen van de woningbouwopgave
 - 3. WoonST woningen
 - 4. Betaalbaarheid sociaal en middensegment borgen en vergroten
- **B. Gezamenlijke woningbouw-programmeringsafspraken**
 - 1. Toetsen woningbouwplannen
 - 2. Monitoren van de woningbouw
- **C. Woonruimteverdeling**
 - 1. Vaststellen vernieuwde gezamenlijke huisvestingsverordening
 - 2. Monitor Huisvesting arbeidsmigranten
- **D. Aanvullende samenwerkingsprojecten**
 - 1. Samenwerking met partners continueren en uitbouwen
 - 2. Regionale begrippenlijst
 - 3. Wonen en zorg
 - 4. Kennissessies
 - 5. Samenwerking binnen de werkgroep GREX
 - 6. Verduurzamen bestaande woningvoorraad
- **Extra gerealiseerd:**
 - 1. Gezamenlijke aanvragen voor de WBI (4e en 5e tranche)
 - 2. Nieuwe bandbreedte voor grondprijzen sociale huur, in overleg met corporaties flankerende beleid in ogenschouw genomen op onderwerpen 'sociale verevening, maatregelen openbaar gebied en harmonisatie (samenwerking)
 - 3. Opnieuw vaststellen geldende gezamenlijke huisvestingsverordening (tijdelijke maatregel)
 - 4. Inrichten een-loketfunctie voor urgent woningzoekenden

Toelichting

Vanuit het thema Wonen lag in 2023 de focus op het versnellen van de woningbouw. Daarvoor hebben we gezamenlijk middelen aangevraagd bij de provincie. Die hebben we ingezet voor extra capaciteit en voor kennisontwikkeling op het gebied van Flexwoningen. Het versnellen van de woningbouw is vooral gericht op betaalbare woningen. Ons paradepaardje is daarbij het project WoonST, waarbij gestandaardiseerde huurwoningen zorgen voor een kortere bouwperiode en betere betaalbaarheid. In 2023 werden de eerste WoonST-woningen opgeleverd en werd het contract gesloten voor de 1000e WoonST woning. Uiteraard krijgt dit project een vervolg.

In 2023 hebben we ook een nieuwe bandbreedte voor de grondprijs voor sociale huurwoningen afgesproken. Deze bedraagt nu tussen de 200 en 400 euro per vierkante meter. In de context van deze aanpassing zijn gemeenten en corporaties ook in gesprek gegaan om het flankerende beleid onder de loep te nemen. Hierbij gaat de aandacht uit naar en vaste kavelprijs, maatregelen in het openbare gebied, samenwerking en sociale verevening.

Veel van onze activiteiten binnen het thema Wonen zijn inmiddels reguliere activiteiten. Dan gaat het bijvoorbeeld om de adviezen van ons Coördinatieteam Wonen. Het Coördinatieteam toetste afgelopen jaar 16 woningbouwprojecten in de regio aan de Brainport Principles. In totaal ging het daarbij om zo'n 3500 woningen. Afgelopen jaar hoorde ook de Woningbouwmonitor en de Regionale Begrippenlijst nog tot onze werkzaamheden. Deze gaan we komend jaar overdragen aan het MRE. De woningbouwmonitor die wij binnen het SGE hebben ontwikkeld, wordt daarbij uitgerold naar de gehele MRE-regio.

De huisvestingsverordening is afgelopen jaar niet volgens planning vernieuwd. Dat volgt in 2024 in combinatie met de implementatie van nieuwe wetgeving. Wel is de verordening geactualiseerd en is per 1 januari een nieuwe werkwijze ingevoerd voor urgent-woningzoekenden. Zoals aangegeven bij het thema Economie blijkt uit de monitor huisvesting arbeidsmigranten dat deze huisvesting (ver) achterblijft bij de vraag en gaan we volgend jaar aan de slag met een integrale aanpak.

VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2023?

- A. Stimuleren complementair aanbod
- B. Verkennen locatie voor grootschalige outdoor evenementen
- C. Zichtbaar maken cultuurhistorisch aanbod
- D. Verwerven financiële middelen voor regionale V&E
 - 1. Subsidiescan
- E. Aanvullende samenwerkingsprojecten
 - 1. GLOW
 - 2. Regioradar Eindhoven
 - 3. Kunstrouten netwerk
 - 4. Veilig Sporten

Toelichting

Door de economische groei van onze regio neemt ook het belang van Voorzieningen en Evenementen toe. Onze gezamenlijke strategie staat nog steeds centraal in de werkwijze van het thema Voorzieningen en Evenementen. Een goede spreiding en dekking van voorzieningen is van groot belang en vraagt om regionale samenwerking. Daarover hebben we afgelopen jaar nieuwe afspraken gemaakt.

Uiteraard hebben we daarnaast ook gewerkt aan concrete projecten. Zo is de subsidiescan beschikbaar gekomen voor onze verenigingen en organisaties. Ook de eerste regionale editie van GLOW is succesvol verlopen. Begin 2024 besluiten de portefeuillehouders of en zo ja hoe dit project een vervolg gaat krijgen.

Een aantal projecten hopen we in 2024 af te ronden. Voorbeeld daarvan is de locatiestudie voor een XXL-evenemententerrein. Het opleveren van het Kunstrouten netwerk en het vervolg van de Regioradar komen nog voort uit de afronding van de Regiodeal. Voor de Regioradar is besloten te kiezen voor een tijdelijke financiering, in afwachting van de evaluatie in 2024.

RUIMTE

WAT WAREN ONZE OPGAVEN IN HET JAARPROGRAMMA 2023?

- A. Uitvoering en monitoren verstedelijkingsakkoord.
- B. Maken van een regionaal ruimtelijk dashboard
- C. Ruimtelijke afweging van herijking programmering werklocaties
- D. Regionale 'Dag van de Schaalsprong'
- E. We trekken gezamenlijk op bij het maken van de bovenlokale Omgevingsagenda en vertegenwoordigen het SGE bij de voorbereiding van de regionale Omgevingsdag.
- F. We nemen deel aan het Van Gogh Nationaal Park
- G. We werken aan een integrale afweging van het elektriciteitsnetwerk
- H. De Europese missie 'klimaatneutrale en slimme steden'

Toelichting

Binnen het thema Ruimte staat het Verstedelijkingsakkoord centraal. Eind 2023 is de eerste monitor afgerond. Het Verstedelijkingsakkoord maakt ook integraal onderdeel uit van de Ontwikkelstrategie die afgelopen jaar is opgesteld voor de gehele MRE-regio. Deze Ontwikkelstrategie is het startpunt voor het een intensievere samenwerking op het thema ruimte binnen de MRE. Voor komend jaar is een goede afstemming van wat we afstemmen op welk niveau van groot belang voor een efficiënte en effectieve samenwerking.

Reguliere werkzaamheden binnen het thema Ruimte zijn de gezamenlijke voorbereiding van de Omgevingsdag en de gezamenlijke deelname aan het Van Gogh Nationaal Park. Het onderwerp Brede Welvaart hebben we afgelopen jaar opgepakt in samenwerking met de MRE. Deze aanpak moet in 2024 een specifiek vervolg krijgen voor het stedelijk gebied. Binnen het thema Ruimte is in 2023 vanwege de in regionaal verband opgestelde Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant minder actief gestuurd op het realiseren van de afspraken vanuit het jaarprogramma. Daar gaan we in 2024 verder op inzetten.

Vanuit raadsleden was er tijdens de regioconferentie veel belangstelling om mee te praten over kansen en knelpunten voor groen en water bij de groei van onze regio.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

BIJLAGEN

STEDELIJK GEBIED!

KWARTAALBERICHT VOOR DE RADEN

Periode januari-maart 2023

INLEIDING

Om de gemeenteraden inzicht te geven in de voortgang van de activiteiten van de samenwerking in het Stedelijk Gebied Eindhoven, verschijnt iedere drie maanden een kwartaalbericht. Hierin staan de belangrijkste actuele highlights binnen onze samenwerking.

ALGEMEEN

Samenwerkingsagenda en jaarprogramma

Tijdens de regioconferentie op 30 november 2022 bespraken de aanwezige raadsleden wijzigingsvoorstellen en suggesties op de **Samenwerkingsagenda SGE 2023**. Op de 16 aangenomen voorstellen heeft het Bestuurlijk Platform SGE gereageerd in een nota van reactie op inbreng van raadsleden. In deze nota is te lezen op welke manier de inbreng van de raadsleden de Samenwerkingsagenda heeft gewijzigd. De gewijzigde concept Samenwerkingsagenda wordt dit voorjaar in de negen gemeenteraden behandeld.

Onlangs heeft u van ons het jaarprogramma 2023 ontvangen. Dit konden we nog niet baseren op een vastgestelde en geactualiseerde Samenwerkingsagenda. Om toch een relevant en actueel Jaarprogramma te kunnen opstellen, hebben we wel de behandeling van de Samenwerkingsagenda tijdens de regioconferentie van 30 november betrokken bij de voorbereiding. In 2023 is dus sprake van een 'overgangsjaar'. Nog geen jaarprogramma dat rekening houdt met alle nieuwe afspraken, maar wel een eerste koerswijziging.

ECONOMIE

Programmering bedrijventerreinen en regionale detailhandelsvisie

Het thema Economie van SGE staat in 2023 voor een groot deel in het teken van de bijstelling van de programmering werklocaties SGE 2021. Deze bijstelling is nodig om de (ruimtelijke) groei van

de bedrijvigheid te kunnen faciliteren, zoals die is vastgelegd in het Verstedelijkingsakkoord. De daadwerkelijke programmering staat voor dit najaar op de planning. Voor de zomer werken we aan een visie op werklocaties en ronden we het onderzoek af naar de HTSM-sector.

STEDELIJK GEBIED!

Het vaststellen van de nieuwe programmering is een verantwoordelijkheid van de raad en besluitvorming volgt na afstemming binnen de MRE-regio tijdens de Omgevingsdag. Om u als raadsleden goed mee te nemen in inhoud en proces organiseren we eind mei een bijeenkomst voor u als raadsleden van de negen SGE-gemeenten. U heeft daarvoor onlangs

een uitnodiging ontvangen. Tijdens deze bijeenkomst nemen we u ook mee in een ander dossier dat we gaan voorleggen tijdens de Omgevingsdag, namelijk onze geactualiseerde detailhandelsvisie. Na de Omgevingsdag leggen we detailhandelsvisie ter besluitvorming voor aan de raden.

WONEN

Oplevering eerste WoonST woningen in Veldhoven

In maart 2023 werden de eerste WoonST woningen opgeleverd. Deze gestandaardiseerde sociale huurwoningen kunnen onze woningcorporaties betaalbaar en snel laten bouwen. In september 2022 startte de bouw van de 50 sociale huurwoningen van het project De Nieuwe Erven in Veldhoven (in de nieuwe wijk Silverackers). In twee jaar is dit project van intentieovereenkomst naar oplevering gebracht, met een bouwtijd van minder dan 7 maanden. Een mooi voorbeeld van woningbouwversnelling in het SGE-gebied!

Binnenkort starten de gemeenten in het stedelijk gebied samen met de woningcorporaties de tweede aanbesteding van WoonST woningen, waarbij extra aandacht is voor energie en duurzaamheid.

Woondeal

Op 9 maart is de tweede Woondeal getekend. In deze deal zijn afspraken gemaakt voor de hele MRE regio. De afspraken gaan niet alleen over aantallen, maar ook thema's als verduurzaming, doelgroepen en wonen en zorg hebben een plek gekregen. De komende maanden gaan we als SGE samen met de provincie en andere gemeenten binnen het MRE aan de slag aan de slag met een uitvoeringsprogramma.

VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

GLOW groeit in de regio

De organisatie van GLOW heeft de gemeenten in het stedelijk gebied gevraagd om mee te helpen om van GLOW het grootste lichtkunstfestival ter wereld te maken. De gemeenten Best, Geldrop-Mierlo, Oirschot en Waalre hebben besloten hieraan gehoor te geven en doen mee aan de regionale editie van GLOW. De GLOW-organisatie realiseert samen met deze gemeenten een project op maat. Deze lokale projecten komen samen in een lichtkunstwerk op de reguliere GLOW-route in Eindhoven.

STEDELIJK GEBIED!

RUIMTE

Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant

In het Verstedelijkingsakkoord SGE hebben we afgesproken om 62.000 huizen te bouwen in het stedelijk gebied tot 2040. Inmiddels blijkt dat de behoefte in onze regio nog harder groeit dan toen voorzien. Daarom werken we samen met de andere subregio's in het MRE-gebied onder begeleiding van bureau BMC aan een Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant. Daarbij bekijken we of en zo ja hoe we een groei met 100.000 woningen in het MRE-gebied tot 2040 zouden kunnen faciliteren in samenhang met de ruimte die nodig is voor onder meer onze bedrijven en de energietransitie. Eind van dit jaar wordt deze Ontwikkelstrategie voorgelegd aan bestuurders tijdens de Ontwikkelstag.

OVER HET STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN (SGE)

Het stedelijk gebied is het hart van Brainport. De negen gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen, Oirschot, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre vormen samen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze gemeenten werken samen op het gebied van Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Daarbij zijn gezamenlijke woningbouwprogrammering, het versterken van bestaande bedrijventerreinen, het ontwikkelen van een samenhangend, kwalitatief hoogstaand voorzieningenpakket en het gezamenlijk afwegen van ruimtelijke keuzes en consequenties enkele in het oog springende taakgebieden.

Voorzitter: Jos van Bree

Secretaris: Harm Mertens,

www.stedelijkgebiedeindhoven.nl

Vragen?

Heeft u vragen en/of opmerkingen n.a.v. dit kwartaalbericht? Neemt u dan contact op met uw vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Platform of uw vertegenwoordiging in één of meerdere SGE Portefeuillehoudersoverleggen (Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte).

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

STEDELIJK GEBIED!

KWARTAALBERICHT VOOR DE RADEN

Periode april- juni 2023

INLEIDING

In het SGE jaarprogramma staan afspraken over activiteiten die we binnen het SGE gedurende het jaar met elkaar oppakken. Om de gemeenteraden inzicht te geven in de voortgang, verschijnt iedere drie maanden een kwartaalbericht. Hierin staan de belangrijkste actuele highlights binnen onze samenwerking.

ALGEMEEN

Samenwerkingsagenda en jaarprogramma

In april en mei hebben alle negen gemeenteraden in het Stedelijk Gebied Eindhoven de nieuwe **Samenwerkingsagenda SGE 2023** vastgesteld. Daarmee ligt er weer een stevige actuele basis onder onze samenwerking. Ook is in april het **jaarprogramma SGE 2023** aan de gemeenteraden toegestuurd. Dit is later dan gebruikelijk, zodat het in het nieuwe jaarprogramma alvast kon worden voorgesorteerd op de nieuwe Samenwerkingsagenda.

Betrekken van raadsleden bij de SGE-samenwerking

Na een uitvraag bij de negen gemeenteraden kwamen zeven betrokken SGE-raadsleden in het Huis van Waalre in twee bijeenkomsten bij elkaar. Onderwerp van gesprek was hoe we de betrokkenheid van raadsleden kunnen vasthouden na de succesvolle SGE-regioconferentie van november 2022. Op basis van de input van de betrokken raadsleden ontvangt u na de zomer de uitnodiging met een interessant programma voor de **regioconferentie SGE op 4 oktober 2023**. Daarnaast hebben de betrokken raadsleden een oproep gedaan om nogmaals te bezien of een vorm van een raadsledenoverleg zinvol is. Dit wordt in het najaar verder besproken in het Bestuurlijk Platform.

STEDELIJK GEBIED!

ECONOMIE

Programmering bedrijventerreinen en regionale detailhandelsvisie

Op 31 mei kwamen raadsleden uit de negen gemeenten van het Stedelijk Gebied Eindhoven bij elkaar op de BIC om geïnformeerd te worden en input te leveren op de Regionale Detailhandelsvisie en op de Regionale programmering werklocaties. Meer informatie over deze bijeenkomst is terug te lezen in het sfeerverslag. Inmiddels zijn beide dossiers behandeld op de Omgevingsdag.

De Regionale Detailhandelsvisie ontvangt u dit najaar ter vaststelling. Daarbij wordt, zoals gevraagd door raadsleden, expliciet duidelijk gemaakt waar de verschillen zitten ten opzichte van de voorgaande detailhandelsvisie.

Als basis voor de Regionale programmering is op het niveau van Zuidoost-Brabant een visie op werklocaties opgesteld. Deze is na de bijeenkomst nog verder uitgewerkt. Ook is het proces aangepast. De Visie op werklocaties zal niet slechts ter

informatie naar de gemeenteraden worden gestuurd. Gemeenteraden ontvangen de visie met een verzoek om een reactie. Naar aanleiding van de ingekomen reacties wordt de visie aangescherpt. Ook worden de reacties meegenomen in het programmeringsproces. In het eerste kwartaal van 2024 ontvangen de gemeenteraden de definitieve visie werklocaties inclusief de programmering ter vaststelling.

HUISVESTINGSVRAAGSTUKKEN

Terwijl in de programmering werklocaties wordt gewerkt aan de werklocaties van de toekomst, werkt ons gezamenlijke huisvestingsloket 9voor1 aan de huidige huisvestingsvraagstukken. Een terugblik op het afgelopen jaar is te vinden in het [jaarverslag 9voor1 2022](#).

Het meest actuele vraagstuk binnen 9voor1 afgelopen kwartaal waren de bedrijven die door de uitbreiding van ASML op de Run dringend op zoek zijn naar nieuwe locaties. Na besluitvorming in het Portefeuillehoudersoverleg Economie is tijdens de Omgevingsdag, vooruitlopend op de programmering

werklocaties, door alle 21 gemeenten, provincie en waterschap besloten om voor deze bedrijven ruimte te creëren op Habraken.

Bij huisvestingsvraagstukken houdt 9voor1 niet alleen rekening met de nieuwe vestigingslocaties. Ook de bestaande markt wordt gemonitord. Daarvoor is ook dit jaar weer een [Vastgoedmonitor](#) opgeleverd. Uit deze monitor blijkt dat er niet alleen op nieuwe bedrijventerreinen, maar ook op de bestaande markt sprake is van schaarste. Daarbij wordt vooral aandacht gevraagd voor kleinere bedrijfsunits.

STEDELIJK GEBIED!

WONEN

Urgentieverordening

De gezamenlijke urgentieregeling van de SGE-gemeenten (onderdeel van de gemeentelijke huisvestingsverordening) loopt eind 2023 af. In samenwerking met de corporaties ontwerpen we een nieuw dienstverleningsproces (één loket) en actualiseren we de regelgeving. Ondertussen is ook nieuwe wetgeving in voorbereiding (de Wet versterking regie volkshuisvesting). Twee keer in korte tijd een verordening vaststellen en wijzigen maakt het er voor onze inwoners niet duidelijker op. Daarom laten we de raden een verlengingsbesluit nemen over de bestaande verordening. Die blijft dan gelden tot we later in 2024 een actuele urgentieverordening kunnen vaststellen.

Versnellen van de woningbouw

Afgelopen jaar heeft het Portefeuillehoudersoverleg Wonen gezamenlijk de woningbouwversnellers aangesteld. Zij geven woningbouwprojectteams in de regio tot eind van 2023 advies om hun plannen haalbaar te maken of te versnellen. Daarnaast heeft de provincie middelen beschikbaar gesteld om de woningbouw in de regio te versnellen. Hiervan is een pool van vakspecialisten ingehuurd om de gemeentelijke teams van woningbouwprojecten

te ondersteunen. Door gezamenlijk de Flexpool in te richten wordt optimaal gebruik gemaakt van de provinciale middelen. Tijdens het laatste Portefeuillehoudersoverleg hebben de bestuurders uitgesproken de meerwaarde van de versnellers en de Flexpool te ervaren.

Dit kwartaal is daaraan door de Provincie nog een nieuwe flexpool toegevoegd, de zogenaamde Flexpool B. Het Portefeuillehoudersoverleg Wonen heeft besloten van deze middelen twee medewerkers in te huren om een impuls te geven aan 'flexwonen'. Zij achterhalen in de zomer de knelpunten op dit thema bij de gemeenten. In de tweede helft van het jaar zetten ze de opbrengst om in concrete acties om plannen voor flexwonen in beweging te krijgen.

WoonST

Samen met de woningcorporaties werkt SGE aan een nieuwe tender voor de gestandaardiseerde huurwoningen (WoonST 2.0). Door dit samen te doen binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven kunnen we meer woningen gelijktijdig aanbesteden. Hiermee wordt het voor marktpartijen aantrekkelijker een scherp aanbod te doen. Naast snelheid en betaalbaarheid ligt de lat bij de nieuwe tender ook hoog op het vlak van duurzaamheid. We verwachten dat de woningcorporaties de tender dit najaar in de markt kunnen zetten.

Flexwoningen in Eindhoven.

STEDELIJK GEBIED!

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Regioradar

Een belangrijke pijler in onze strategie 'Groots' is het toegankelijk maken van het regionale aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen en evenementen in onze regio. Met het geld van de Regiodeal is daarom de Regioradar opgezet. Nu de initiatieffase voorbij is, hebben de Portefeuillehouders Voorzieningen & Evenementen gesproken over de definitieve financiering van de Regioradar. Zij hebben besloten om, samen met de andere gemeenten in Zuidoost Brabant, de financiering voor 2024 voor hun rekening

te nemen. Over de definitieve financiering van de Regioradar wordt besloten nadat de cijfers over het bereik van dit communicatiekanaal beschikbaar zijn.

Heidag over strategie 'Groots'

De portefeuillehouders Voorzieningen en Evenementen gaan in een heidag aan de slag met de strategie 'Groots', die de negen gemeenteraden in het stedelijk gebied hebben vastgesteld. Centraal staat daarbij de vraag op welke aspecten we prioriteiten leggen de komende jaren, in het licht van Brede Welvaart en de groei van de regio. De strategie wordt hiermee opnieuw gepositioneerd binnen de samenwerking.

RUIMTE

Deelname Van Gogh Nationaal Park

De portefeuillehouders Ruimte van de negen SGE-gemeenten hebben besloten om de deelname aan het Van Gogh Nationaal Park voort te zetten in 2024. In dit jaar wordt de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst 2024-2028 opgesteld. Collectief deelnemen heeft de afgelopen jaren ook een financieel voordeel opgeleverd. Dat willen we ook in de nieuwe overeenkomst continueren. Iedere gemeente beslist zelfstandig of deze ondertekend wordt, maar als SGE hebben we afgesproken collectief op te blijven trekken en zo invulling te geven aan de thema's landbouw natuur, landschap en erfgoed voor onze regio.

VRAGEN?

Heeft u vragen en/of opmerkingen n.a.v. dit kwartaalbericht? Neemt u dan contact op met uw vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Platform of uw vertegenwoordiging in één of meerdere SGE Portefeuillehoudersoverleggen (Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte).

OVER HET STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN (SGE)

Het stedelijk gebied is het hart van Brainport. De negen gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen, Oirschot, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre vormen samen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze gemeenten werken samen op het gebied van Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Daarbij zijn gezamenlijke woningbouwprogrammering, het versterken van bestaande bedrijventerreinen, het ontwikkelen van een samenhangend, kwalitatief hoogstaand voorzieningenpakket en het gezamenlijk afwegen van ruimtelijke keuzes en consequenties enkele in het oog springende taakgebieden.

Voorzitter: Jos van Bree

Secretaris: Harm Mertens,

www.stedelijkgebiedeindhoven.nl

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

STEDELIJK GEBIED!

KWARTAALBERICHT VOOR DE RADEN

Periode juli-september 2023

INLEIDING

In het SGE jaarprogramma staan afspraken over activiteiten die we binnen het SGE gedurende het jaar met elkaar oppakken. Om de gemeenteraden inzicht te geven in de voortgang, verschijnt iedere drie maanden een kwartaalbericht. Hierin staan de belangrijkste actuele ontwikkelingen binnen onze samenwerking.

ALGEMEEN

Regioconferentie

Op woensdagavond 4 oktober kwamen 63 raadsleden en bestuurders bijeen in HUP in Mierlo voor de jaarlijkse regioconferentie. Na een algemene terugkoppeling van de voorzitters van de SGE-thema's gingen de deelnemers in werksessies uiteen. Per thema werd raadsleden gevraagd om input voor projecten die we binnen onze samenwerking in 2024 gaan doen. Het sfeerverslag vind u in de bijlage bij dit kwartaalbericht.

ECONOMIE

Programmering Werklocaties

Nu de Visie op Werklocaties op MRE-niveau wordt afgerond, is er binnen SGE-verband gestart met de programmering voor nieuwe werklocaties. Volgens planning wordt de programmering besproken op de Omgevingsdag van december 2023. Tijdens de Omgevingsdag zitten gemeenten en provincie samen om tafel om concrete afspraken te maken. Daarna gaat de programmering werklocaties, inclusief de

visie, naar de gemeenteraden ter besluitvorming. In het jaarprogramma 2024 voor het onderdeel Economie wordt naast de uitbreiding (nieuwe bedrijventerreinen) ook aandacht besteed aan de intensivering/inbreiding en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen. In de werksessie Economie op 4 oktober werd daarom aandacht besteed aan de politieke keuzes bij de ontwikkelingen op bestaande bedrijventerreinen.

STEDELIJK GEBIED!

Actualisatie grondprijzen bedrijventerreinen

De negen SGE-gemeenten hebben hun grondprijzen op bedrijventerreinen op elkaar afgestemd. Deze prijzen waren gebaseerd op een onderzoek van 5 jaar geleden. Het Portefeuillehoudersoverleg Economie heeft besloten om STEC opdracht te geven om het onderzoek naar de grondprijzen op bedrijventerreinen te actualiseren.

WONEN

Urgentieverordening

Zoals in het vorige kwartaalbericht is aangekondigd, is het proces rond de nieuwe urgentieregeling gewijzigd. Binnenkort ontvangen de gemeenteraden hierover een RIB.

Versnellen van de woningbouw

Over 2023 heeft het SGE subsidie gekregen van de Provincie voor het versnellen van de woningbouw. De portefeuillehouders Wonen hebben de provincie gevraagd om deze middelen ook nog in 2024 in te mogen zetten. Er zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop we de middelen komend jaar gaan investeren.

WoonST

De woningcorporaties hebben inmiddels, in samenwerking met de portefeuillehouders Wonen van SGE een nieuwe tender gestart voor de gestandaardiseerde huurwoningen (WoonST 2.0). Vanwege de succesvolle eerste tender is afgesproken om de komende jaren maar liefst 2500 sociale huurwoningen te bouwen via dit concept. Gunning is naar verwachting komend voorjaar.

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Glowing Horizons

'Een glimp naar de toekomst met de regio als baken van licht.' Zo omschrijft de organisatie van GLOW het project [Glowing Horizons](#) waarmee GLOW dit jaar de regio betreft bij het evenement en een nieuwe stap zet op weg naar het grootste lichtkunstevenement ter wereld.

Belang van Voorzieningen en Evenementen voor onze regio

Voorzieningen en Evenementen zijn belangrijk voor ontmoeting, en daarmee voor Brede Welvaart in onze regio. Zeker nu we midden in een schaa sprong zitten. Dat is de conclusie uit zowel de werksessie

met raadsleden tijdens de regioconferentie als de heisessie van de portefeuillehouders Voorzieningen en Evenementen. Op welke manier we dat het beste kunnen organiseren, welke rol de regionale samenwerking daarin heeft en welke prioriteiten we moeten stellen is de komende periode onderwerp van gesprek. De resultaten daarvan worden verwerkt in het jaarprogramma 2024.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

RUIMTE

Monitor verstedelijkingsakkoord

In het Jaarprogramma is afgesproken om de uitvoering van het Verstedelijkingsakkoord stevig te monitoren. Doen we ook wat we hebben afgesproken? Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de monitor en de verwachting is dat we nog dit jaar de gemeenteraden kunnen informeren.

Brede welvaart

Een van de onderwerpen waar Raadsleden in het proces van de samenwerkingsagenda aandacht voor hebben gevraagd is Brede welvaart. En daarachter gelijk de vragen 'wat bedoelt men hier nu precies mee?' en 'hoe zorgen we dat iedereen het over hetzelfde heeft?'. Daarom hebben we dit als SGE samen met de Metropoolregio Eindhoven verder uitgewerkt en gaan we samen met MRE en de andere subregio's een conferentie organiseren voor bestuurders en raadsleden. De conferentie staat gepland op 10 januari 2024.

VRAGEN?

Heeft u vragen en/of opmerkingen n.a.v. dit kwartaalbericht? Neemt u dan contact op met uw vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Platform of uw vertegenwoordiging in één of meerdere SGE Portefeuillehoudersoverleggen (Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte).

Plannen maken voor Groen en Water 'als waren we één gemeente'

In ons Verstedelijkingsakkoord SGE hebben we afspraken gemaakt met het Rijk over de groei van de regio. Die afspraken gaan over de noodzaak van wonen, werken en mobiliteit, maar ook over de ontwikkeling van groen en water. Uit de werksessie Ruimte tijdens de Regioconferentie bleek dat raadsleden het belang zien van samenwerking op de thema's groen en water. In 2024 voegen we dit onderwerp expliciet toe aan ons jaarprogramma.

OVER HET STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN (SGE)

Het stedelijk gebied is het hart van Brainport. De negen gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen, Oirschot, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre vormen samen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze gemeenten werken samen op het gebied van Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Daarbij zijn gezamenlijke woningbouwprogrammering, het versterken van bestaande bedrijventerreinen, het ontwikkelen van een samenhangend, kwalitatief hoogstaand voorzieningenpakket en het gezamenlijk afwegen van ruimtelijke keuzes en consequenties enkele in het oog springende taakgebieden.

Voorzitter: Jos van Bree

Secretaris: Harm Mertens,

www.stedelijkgebiedeindhoven.nl

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

STEDELIJK GEBIED!

KWARTAALBERICHT VOOR DE RADEN

Periode oktober-december 2023

INLEIDING

In het SGE jaarprogramma staan afspraken over activiteiten die we binnen het SGE gedurende het jaar met elkaar oppakken. Om de gemeenteraden inzicht te geven in de voortgang, verschijnt iedere drie maanden een kwartaalbericht. Hierin staan de belangrijkste actuele ontwikkelingen binnen onze samenwerking.

ALGEMEEN

Jaarprogramma 2024

Op 15 december 2023 heeft het Bestuurlijk Platform het SGE [Jaarprogramma 2024](#) vastgesteld. Hierin staan de afspraken over wat u van de SGE-samenwerking in 2024 mag verwachten. Heeft u vragen? Stel die aan uw vertegenwoordigers. De vertegenwoordigers staan in het jaarprogramma en zijn ook terug te vinden op de SGE-website.

ECONOMIE

Programmering Werklocaties

Het kost meer tijd dan gepland om op basis van de visie op werklocaties te komen tot een programmering. Die nieuwe programmering is hard nodig om de bedrijven in onze regio de ruimte te geven om zich te ontwikkelen. In het Verstedelijkingsakkoord hebben we met Rijk en Provincie afgesproken dat we die ontwikkeling faciliteren. Daarom gaan we komend jaar binnen

het thema Economie alle prioriteit geven aan de afronding van de programmering. Om op korte termijn toch al iets voor onze bedrijven te kunnen betekenen heeft de gemeente Veldhoven toestemming gekregen om Habraken verder te gaan ontwikkelen. De gemeente Eindhoven gaat aan de slag met de ontwikkeling van BIC 2.

STEDELIJK GEBIED!

Regionale detailhandelsvisie

Dit kwartaal hebben zes gemeenteraden in het stedelijk gebied de Regionale Detailhandelsvisie goedgekeurd. Als ook de gemeenteraden van Helmond, Best en Geldrop-Mierlo de visie goedkeuren kunnen we aan de slag met de uitvoering hiervan. Bij de uitvoering gaat het bijvoorbeeld om het uitbouwen van de rol van de RACD en het saneren van 'ongewenste plancapaciteit'. Zo voorkomen we (parkeer)overlast in woonwijken en zorgen we dat winkelaanbod elkaar versterkt. Aangezien de prioriteit komend jaar eerst bij de programmering werklocaties zal liggen, verwachten we pas later komend jaar actief hiermee aan de slag te kunnen.

WONEN

Stimuleren nieuwbouw van sociale huurwoningen

In het voorjaar van 2023 hebben de portefeuillehouders Wonen binnen het SGE afspraken gemaakt over bandbreedte waarbinnen de grondprijzen vallen voor sociale huurwoningen. Er zijn echter nog andere mogelijkheden om nieuwbouw van sociale huurwoningen te stimuleren. De mogelijkheden van dit 'flankerend beleid' zijn op een rijtje gezet door de SGE-werkgroep GREX. De portefeuillehouders Wonen hebben op basis van deze ambtelijke verkenning afgesproken om eerst binnen hun eigen gemeente aan de slag te gaan met suggesties die zijn aangedragen. In de lopo van 2024 delen we de resultaten en bekijken welke onderdelen we gezamenlijk kunnen oppakken.

WoonST

In december zijn de laatste contracten voor WoonST-woningen 1.0 getekend. De eerste lichting gestandaardiseerde huurwoningen heeft daarmee 1000 sociale huurwoningen opgeleverd. Dat is precies zoals de 13 woningcorporaties en 9 gemeenten in het stedelijk gebied hadden afgesproken. Het werken met gestandaardiseerde huurwoningen is zo succesvol dat inmiddels de tender voor de tweede lichting WoonST-woningen is gestart, met naast betaalbaarheid, extra aandacht voor duurzaamheid. De aanbesteding voor 2500 WoonST-woningen 2.0 volgt dit voorjaar.

Urgentie

In december hebben alle gemeenteraden in het SGE hun huisvestingsverordening opnieuw vastgesteld. Daarmee is onze gezamenlijke urgentieregeling met twee jaar verlengd. Komend jaar gaan we de regeling in samenspraak met de woningcorporaties aanpassen, waarbij we de veranderingen in de landelijke regelgeving meteen meenemen. Uiteindelijk moet dat (vanaf 2025) leiden tot een nieuwe urgentieregeling. Wat in januari wel verandert is de werkwijze rond urgentie. In de oude situatie was de reden van urgentie bepalend aan welk loket inwoners moesten aankloppen. In de nieuwe situatie kunnen inwoners in alle gevallen van urgentie terecht bij één loket via Wooniezie.

Flexwoningen

Met subsidie vanuit de provincie heeft het SGE afgelopen najaar een 'aanjaagteam Flexwoningen' ingehuurd. De kansen en knelpunten bij het werken met flexwoningen zijn daarbij in kaart gebracht. Met deze adviezen gaan we komend jaar aan de slag, met als doel de woningbouwopgave te versnellen.

STEDELIJK GEBIED!

VOORZIENINGEN & EVENEMENTEN

Subsidies inzichtelijk gemaakt voor onze verenigingen

Voor veel van onze verenigingen is het subsidielandschap niet goed te overzien. Daarom heeft het Portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen en Evenementen een gespecialiseerd bureau opdracht gegeven om alle subsidies op een rijtje te zetten die relevant zijn voor onze verenigingen op het gebied van cultuur, sport en recreatie. Dat overzicht is inmiddels opgeleverd. Gemeenten vullen dit aan met hun lokale informatie en communiceren het met de betreffende verenigingen en andere organisaties.

Glow in de regio

De regionale editie van GLOW is dit jaar enthousiast ontvangen door inwoners en [pers](#). In januari gaan de gemeenten Waalre, Best, Oirschot en Geldrop-Mierlo hun GLOW-deelname evalueren en beslissen de SGE-gemeenten of ze komende editie weer gaan deelnemen en zo ja, onder welke voorwaarden. We informeren u hierover in ons volgende kwartaalbericht.

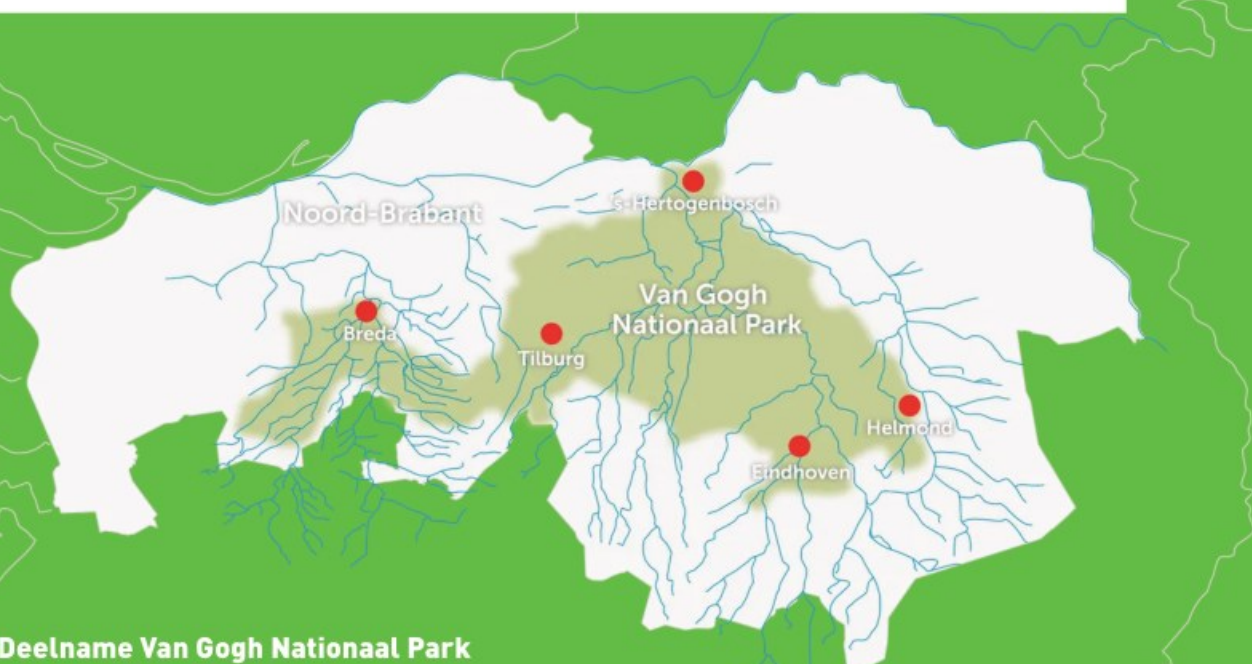
RUIMTE

Monitor verstedelijkingsakkoord

De eerste monitor van het Verstedelijkingsakkoord is vastgesteld in het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte. Het eerste beeld is dat we aardig op koers liggen om aan onze afspraken te voldoen. Met name op het gebied van het toevoegen van groen bij nieuwbouwwoningen is nog extra inzet noodzakelijk. Daarom wordt dit één van de prioriteiten in het SGE-jaarprogramma voor 2024. De gemeenteraden worden in het eerste kwartaal van 2024 over de monitor geïnformeerd.

BEST - EINDHOVEN - GELDROP-MIERLO - HELMOND - NUENEN - OIRSCHOT - SON EN BREUGEL - VELDHOVEN - WAALRE

STEDELIJK GEBIED!

Deelname Van Gogh Nationaal Park

De negen gemeenten van het stedelijk gebied hebben besloten om opnieuw gezamenlijk deel te nemen aan het Van Gogh Nationaal Park en de Samenwerkingsovereenkomst 2024-2028 te ondertekenen. Voor het jaar 2024 hebben de gemeenten een bijdrage toegezegd die gelijk is aan de bijdrage van afgelopen jaar.

VRAGEN?

Heeft u vragen en/of opmerkingen n.a.v. dit kwartaalbericht? Neemt u dan contact op met uw vertegenwoordiger in het Bestuurlijk Platform of uw vertegenwoordiging in één of meerdere SGE Portefeuillehoudersoverleggen (Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte).

OVER HET STEDELIJK GEBIED EINDHOVEN (SGE)

Het stedelijk gebied is het hart van Brainport. De negen gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen, Oirschot, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre vormen samen het Stedelijk Gebied Eindhoven. Deze gemeenten werken samen op het gebied van Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Daarbij zijn gezamenlijke woningbouwprogrammering, het versterken van bestaande bedrijventerreinen, het ontwikkelen van een samenhangend, kwalitatief hoogstaand voorzieningenpakket en het gezamenlijk afwegen van ruimtelijke keuzes en consequenties enkele in het oog springende taakgebieden.

Voorzitter: Jos van Bree

Secretaris: Harm Mertens,

www.stedelijkgebiedeindhoven.nl

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

REGIOCONFERENTIE SGE 4 OKTOBER 2023

Op woensdagavond 4 oktober komen 63 raadsleden en bestuurders bijeen in HUP in Mierlo voor de jaarlijkse regioconferentie van het Stedelijk Gebied Eindhoven. In dit sfeerverslag nemen we u mee door de avond.

Als voorzitter van het Bestuurlijk Platform SGE heet **Jos van Bree** alle aanwezigen welkom. Hij licht het belang toe van de samenwerking in het stedelijk gebied: het kloppende hart van de Brainportregio. "Voor al onze inwoners, en dus ook voor u, vormt onze regio één 'daily urban system'. Iemand woont bijvoorbeeld in Waalre, werkt in Veldhoven, koopt meubels op Ekkersrijt in Son en Breugel en de kinderen gaan naar de middelbare school in Eindhoven." Voor onze inwoners is de regio dus een geheel. "Samen staan we voor grote opgaven. Onze economie floreert, maar dat legt grote druk op onze woningmarkt en op de schaarse ruimte. Werken aan duurzame groei die bijdraagt aan Brede Welvaart kunnen we alleen samen."

Redenen genoeg dus voor samenwerking. De manier waarop we samenwerken ligt vast in onze Samenwerkingsagenda, het nieuwe Samenwerkingsconvenant en het Jaarprogramma. "De betrokkenheid van raadsleden bij onze samenwerking vinden we belangrijk. Daarom houden we u op de hoogte met kwartaalberichten, jaarprogramma's en jaarverslagen. We willen u ook graag actief betrekken. Dat hebben we afgelopen jaar intensief gedaan

rond de nieuwe Samenwerkingsagenda waarvoor u massaal suggesties en wijzigingsvoorstellen indiende. Ook deze regioconferentie willen we graag gebruiken om uw input op te halen. Die gaan we verwerken in ons jaarprogramma voor 2024", aldus Jos van Bree.

Alle samenwerkingsdocumenten zijn terug te vinden op de [SGE-website](#).

Na de introductie van Jos van Bree namen de voorzitters van de vier SGE-thema's de aanwezigen in een korte pitch mee door hun thema, waarna aanwezigen in vier werksessies uiteen gingen. Per thema lichten we dit verder toe.

WONEN

WONEN

Caroline van Brakel, voorzitter van het portefeuilleoverleg Wonen, licht het belang toe van de samenwerking op het thema Wonen. "Onze regio is één van de 'roltrapregio's' in het land. In verschillende levensfasen hebben onze inwoners andere woonbehoeftes. Daarvoor verhuizen ze vaak binnen onze regio, want alleen gezamenlijk kunnen we in die behoeftes voorzien." Dat gaat overigens niet vanzelf, want de vraag naar (betaalbare) huisvesting groeit. "Daarom werken we als gemeenten samen met onze woningmarktpartners, zoals corporaties en ontwikkelaars", aldus Caroline van Brakel.

Voor komend jaar wil het thema Wonen de ingezette koers vasthouden. We blijven inzetten op het versnellen van de woningbouw, bijvoorbeeld door in te zetten op kansen voor flexwoningen. Ook zetten we in op sociale huurwoningen: met WoonST 2.0, maar ook door bijvoorbeeld afspraken te maken over een vaste kavelprijs of over voorzieningen in openbaar gebied. Verder is de nieuwe identieke urgentieverordening met dienstverlening via 1 loket een speerpunt.

Wat hebben we, met onze woningmarktpartners, bereikt op het thema Wonen?

- Gezamenlijke visie op wonen en afsprakenkader Wonen voor het SGE
- Regionaal woningbehoefteonderzoek
- Coördinatieteam Wonen (toetsing woningbouwplannen op kwaliteit en duurzaamheid)
- Versnellingsplan woningbouw
- Standaard sociale huurwoning WoonST
- Één regeling voor urgent woningzoekenden
- Extra capaciteit via de Flexpool Wonen
- Nieuwe bandbreedte grondprijs sociale huurwoningen
- Afsprakenkader huisvesting arbeidsmigranten
- Regionale Woningbouw Monitor

WERKSESSIE WONEN

Om raadsleden een inblik te geven in de samenwerking met partners op de woningmarkt hebben Caroline van Brakel en themamanager Martijn Groenestein één van deze partners uitgenodigd. Mireille Knappe, Senior Ontwikkelingsmanager bij BPD, licht aan de hand van het project 'De Caai' (op het voormalige Campinaterrein in Eindhoven) toe, wat kansen zijn om sneller en succesvoller projecten te realiseren. Actieve inzet op participatie was één van de succesfactoren. Verder heeft de gemeente meer overgelaten aan de ontwikkelaar en zelf vooral de toetsende rol op zich genomen.

Raadsleden gingen vervolgens met Mireille in gesprek over de knoppen waaraan zij als raad kunnen draaien om de woningbouw te versnellen. Flexibiliteit is daarbij het toverwoord. "Bouw in bestemmingsplannen

ruimte in door bijvoorbeeld vierkante meters vast te leggen in plaats van aantallen. Zo kun je later inspelen op veranderingen in de markt, zonder extra procedures. Of leg bepaalde aspecten, zoals het percentage betaalbare woningen, vast in de anterieure overeenkomst. Die is gemakkelijker te wijzigen als de behoeftes veranderen." En dat behoeftes veranderen bleek ook bij het project De Caai, waar nu 80% van de woningen betaalbaar wordt gebouwd, in plaats van de geëiste 25%. Conclusie uit de sessie was dat wendbaarheid en samenwerking cruciaal zijn om de woningbouw in de regio te versnellen.

ECONOMIE

Namens het portefeuillehoudersoverleg Economie licht voorzitter **Jan Boersma** het belang toe van de samenwerking op het thema Economie. "Om de welvaart in onze regio verder te versterken hebben willen we onze economische toppositie behouden en de basis versterken. Het stedelijk gebied is de motor van de Brainport regio en dat vraagt om economische en ruimtelijke keuzes. Zo hebben we bijvoorbeeld gekozen om alleen nog maar logistiek toe te voegen die Brainport-gerelateerd is. Andere logistiek kan beter elders een plek krijgen. Ook moeten we ons bijvoorbeeld afvragen of bedrijven die veel arbeidsmigranten nodig hebben, wel een plek moeten krijgen in deze regio.

Dit soort keuzes moeten we gezamenlijk maken om onderlinge concurrentie te voorkomen en duidelijkheid te bieden aan de markt.”

Op dit moment werkt het thema Economie aan de uitwerking van de Visie Werklocaties. Er wordt gekeken naar locaties voor nieuwe bedrijventerreinen, naar methoden om selectief te zijn bij de uitgifte van bedrijfslocaties, maar ook naar een kwaliteitsslag en inventarisering op bestaande bedrijventerreinen. Verder leggen de portefeuillehouders Economie dit najaar de nieuwe detailhandelsvisie ter besluitvorming voor bij de negen gemeenteraden. Als daarop akkoord wordt gegeven gaan zij verder met de uitvoering daarvan en met de doorontwikkeling van de Regionale Advies Commissie Detailhandel (RACD).

Intensiveren op bestaande bedrijventerreinen is een belangrijke, maar geen eenvoudige opgave

Wat hebben we samen bereikt op het thema Economie?

- Bedrijventerreinenprogrammering 2021; nieuwe programmering (2024 e.v.) in de maak
- Visie Werklocaties
- Grondprijzenmethodiek
- Bedrijvenloket 9 voor 1
- Regionaal Ontwikkelfonds Werklocaties (ROW)
- Regionale detailhandelsvisie en RACD

WERKSESSIE ECONOMIE

In de werksessie van het thema Economie neemt Themamanager Dirk van den Hombergh de raadsleden mee in de (on)mogelijkheden van het intensiveren van ruimtegebruik op bedrijventerreinen. Het belang van intensiveren is groot; de ruimte in onze regio is schaars. Maar dat maakt de opgave niet eenvoudig. Zo hangen de mogelijkheden onder meer af van het type bedrijven, het bestaande vastgoed, de eigendomssituatie en ruimtelijke beperkingen. Verder is op bedrijventerreinen ook ruimte nodig voor de energietransitie en klimaatadaptatie. Advies is dan ook om de situatie per

bedrijventerrein te bekijken en politieke keuzes te maken.

Over die politieke keuzes wordt in de werksessie aan de hand van stellingen gediscussieerd. De uitdaging van beperkte ruimte en de groeiende productiviteit

binnen bedrijven wordt benadrukt, met de noodzaak van efficiënt ruimtegebruik en samenwerking met ondernemers en eigenaren. De discussie gaat onder meer over het belang van de (duurzame) bereikbaarheid van bedrijventerreinen, een verandering in de bedrijfsmentaliteit, functiemenging, selectieve keuzes in bedrijfssegmenten en verduurzaming.

De noodzaak van 'schuifruimte' wordt benadrukt. En aangezien die schuifruimte niet altijd binnen één gemeente beschikbaar is, is samenwerking dus noodzakelijk. De raadsleden concluderen dat waardevolle ideeën zijn besproken en beloven deze te delen met de wethouders in hun eigen gemeenten.

VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

“Door de groei en de internationalisering is de sociale samenhang van onze regio kwetsbaar. Om die sociale samenhang te versterken is ‘ontmoeting’ essentieel. En die ontmoeting staat centraal in het thema Voorzieningen en Evenementen,” vertelt **Stan van der Heijden**, voorzitter van het portefeuillehoudersoverleg Voorzieningen en Evenementen. “Daarom werken we op dit thema gezamenlijk aan een hoogstaand en toegankelijk aanbod van voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en recreatie voor onze huidige en toekomstige inwoners. Zo hebben we dat ook gezamenlijk vastgelegd in onze gezamenlijke strategie ‘Groots’.”

De plannen voor de toekomst zijn binnen dit thema nog niet in beton gegoten. “Als portefeuillehouders willen we dit najaar de prioriteiten tegen het licht houden. Waar kunnen wij gezamenlijk echt het verschil maken en hoe draagt dit bij aan de Brede Welvaart in de regio? Uw input daarbij nemen we daar graag in mee,” aldus Stan van der Heijden.

Met het project *Glowing Horizons* werken we als regio samen om van GLOW het grootste lichtkunstfestival ter wereld te maken.

Wat hebben we bereikt op het thema Voorzieningen en Evenementen?

- Strategie ‘Groots’
- Actief ondersteunen lobby naar Den Haag
- Uitbreiding museum Vincentre en de nieuwe museale inrichting
- GLOW in de regio (*Glowing Horizons*)
- RegioRadar Eindhoven
- Kunstroutenetwerk

WERKSESSIE VOORZIENINGEN EN EVENEMENTEN

In de Mentimeter 'Woordwolken' verschijnen termen als 'betaalbaarheid', 'bereikbaarheid', 'inclusiviteit' en 'eigenheid' als themamanager Miriam van Moll vraagt naar waar raadsleden aan denken in relatie tot het thema Voorzieningen en Evenementen. De raadsleden zijn het unaniem eens: regionale samenwerking op het gebied van voorzieningen en evenementen is belangrijk. Ze zoeken echter nog naar duidelijkheid over wat ze kunnen verwachten van de samenwerking in de regio. Ze denken daarbij aan financiële samenwerking voor bovenlokale voorzieningen en afstemming over de locatie van dergelijke voorzieningen. Er is ook aandacht voor wat er ontbreekt in de regio, zoals ontmoetingsplekken voor jongeren. Men oppert om kinderen en jongeren zelf te raadplegen om hun behoeften te achterhalen en hen meer te betrekken bij de regio.

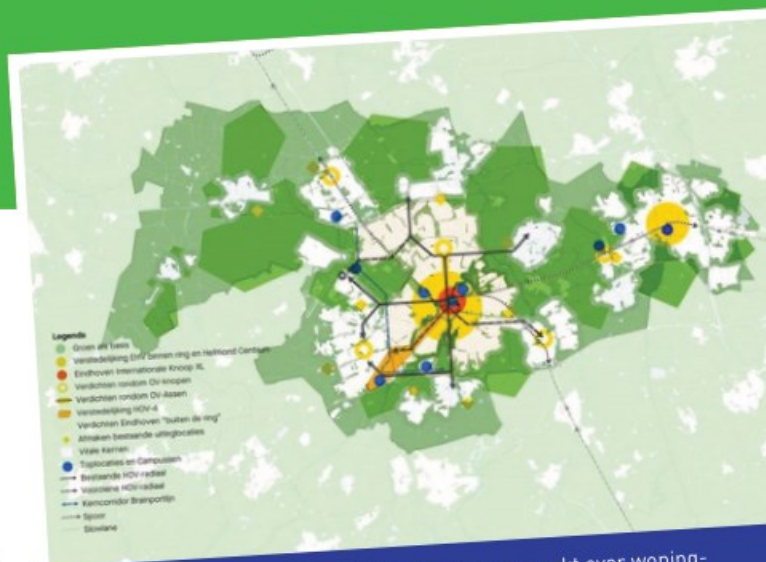
Tijdens de inventarisatie blijkt dat raadsleden van verschillende gemeenten vaak niet op de hoogte zijn van elkaars voorzieningen. Is een Oirschots Halloweenfestival echt aantrekkelijk voor de hele regio? Het evenement blijkt zelfs internationale aantrekkingskracht te hebben; het trekt bezoekers uit België en Duitsland. De investering in een communicatieplatform zoals de 'Regioradar' lijkt dan ook geen overbodige luxe.

Conclusie is in ieder geval dat het belangrijk is om eerst de basis op orde te hebben en dat we elkaar daarbij nodig hebben in de regio.

RUIMTE

Het thema Ruimte komt, niet geheel toevallig, als laatste aan bod. **Gaby van den Waardenburg**, voorzitter van het portfeuillehoudersoverleg Ruimte, ziet dit thema als de verbinding tussen de SGE-thema's. "Wonen, werken en voorzieningen vragen allemaal om ruimte. Dat moet je in samenhang bekijken en dat doen we binnen ons thema. Alleen gezamenlijk kunnen we de uiteenlopende belangen op het gebied van wonen, werken, recreatie, natuur, energie, gezondheid, mobiliteit, verstedelijking en klimaatadaptatie op een integrale en toekomstgerichte manier afwegen."

In het verstedelijkingsakkoord zijn afspraken gemaakt over woningbouw, arbeidsplaatsen en mobiliteit met het landschap als drager

In de komende periode wordt hard gewerkt aan de uitvoering en monitoring van het Verstedelijkingsakkoord SGE, met als uitgangspunt het landschap als drager. Hierbij worden de kwaliteiten van het landschap behouden en wordt veel waarde gehecht aan groene en blauwe elementen in de ruimte, zoals planten, bomen en waterwegen. Verstedelijking wordt ingezet als middel om de leefbaarheid van buurten, dorpen en steden te versterken.

Wat hebben we bereikt op het thema Ruimte?

- MIRT-onderzoek Verstedelijking en Bereikbaarheid Brainportregio
- Verstedelijkingsakkoord SGE

WERKSESSIE RUIMTE

De werksessie Ruimte heeft als titel meegekregen: Waar liggen de knelpunten en kansen voor groen en water bij de groei van onze regio? In een (inter)actieve sessie gaan deelnemers aan de slag met deze vraag aan de hand van de regiokaart. Welke groene gebieden zijn heilig en waar liggen juist kansen voor het combineren van bijvoorbeeld wonen en groen? Waar moeten we stad en groen beter met elkaar verbinden? En gaat het om kwantiteit of juist de kwaliteit van groen?

Deelnemers waren het eens over het belang van groen en water. Ze zijn trots op het groen in de regio, zowel in de steden en dorpen als daarbuiten. Die kwaliteit moeten we zeker behouden. Ook het belang van het verbinden van groene gebieden met elkaar en met de stad staat niet ter discussie. En dat kunnen we als gemeenten uiteraard niet alleen. Discussie is er wel over kwantiteit.

Hebben we echt meer groen nodig of heeft ons groen vooral een kwaliteitsimpuls nodig? Conclusie is in ieder geval dat het belang van groen wordt gezien en ook de noodzaak om daar samen werk van te maken. Dat gaat het thema Ruimte in 2024 dan ook doen.

Samenwerking

in het **STEDELIJK GEBIED!**